

Bruselj, 20. marec 2023
(OR. en)

6525/1/23
REV 1

CO EUR-PREP 10
POLGEN 16
ECOFIN 157
SOC 118
EMPL 77
EDUC 57
COMPET 117
MI 121
ENV 146
ENER 81

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Evropski semester
– zbirno poročilo za leto 2023

V prilogi vam pošiljamo zbirno poročilo, ki ga je pripravilo predsedstvo, v zvezi s sklepi Sveta o letnem pregledu trajnostne rasti za leto 2023, poročilu o mehanizmu opozarjanja, skupnem poročilu o zaposlovanju in priporočilu o ekonomski politiki euroobmočja. V dokumentu so upoštevane tudi s tem povezane razprave v različnih sestavah Sveta v zvezi s prvo fazo cikla evropskega semestra 2023.

Ozadje

Komisija je 22. novembra 2022 sprejela „jesenski sveženj“ v zvezi z evropskim semestrom za leto 2023, ki vključuje:

- letni pregled trajnostne rasti za leto 2023¹, v katerem je določena strategija EU za gospodarsko politiko in politiko zaposlovanja v skladu s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti;
- poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2023², ki vključuje priporočilo, da bi bilo treba za sedemnajst držav članic v letu 2023 opraviti poglobljen pregled, da bi opredelili in ocenili resnost možnih makroekonomskih neravnotežij;
- predlog skupnega poročila o zaposlovanju³, v katerem so analizirane razmere na področju zaposlovanja in socialnih zadev v Evropi ter izpostavljena področja, na katerih je bil dosežen napredek, in področja, na katerih so potrebna dodatna prizadevanja;
- priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja (v nadaljnjem besedilu: priporočilo za euroobmočje)⁴ za obdobje 2023–2024, v katerem je bilo državam članicam euroobmočja priporočeno, naj ukrepajo posamično, tudi z izvajanjem svojih načrtov za okrevanje in odpornost, ter skupaj v okviru Euroskupine.

V letnem pregledu trajnostne rasti so opisane prednostne naloge gospodarske politike in politike zaposlovanja za EU v 12 do 18 mesecih po njegovi objavi. Gospodarska perspektiva, predstavljena v letnem pregledu trajnostne rasti, je temeljila na jesenski gospodarski napovedi Komisije iz novembra 2022, ki je pokazala, da je po močni prvi polovici leta 2022 gospodarstvo EU vstopilo v fazo z veliko več izzivi.

¹ Dok. 15184/22.

² Dok. 15189/22.

³ Dok. 15076/22.

⁴ Dok. 15180/22.

Kljub gospodarskemu šoku, ki ga je povzročila ruska agresija proti Ukrajini, je bila rast BDP v EU v prvi polovici leta 2022 še naprej močna, v tretjem četrtletju pa je še vedno ostala pozitivna. Trgi dela so se izkazali za posebno odporne, brezposelnost je dosegla rekordno nizko raven, zaposlenost pa je rekordno visoka.

V letnem pregledu trajnostne rasti je predstavljena agenda ekonomske politike, s katero naj bi kratkoročno ublažili negativne učinke energetskega pretresa, srednjeročno pa nadaljevali prizadevanja za podporo trajnostni in vključujoči rasti ter povečali odpornost in hkrati ohranili fleksibilnost za spoprijemanje z novimi izzivi.

Svet ECOFIN je 17. januarja 2023 odobril **sklepe o letnem pregledu trajnostne rasti za leto 2023**⁵. Ministri in ministrice so priznali, da se gospodarstvo in družba v EU soočata z več gospodarskimi, socialnimi in geopolitičnimi izzivi, ki so posledica ruske vojne agresije proti Ukrajini. Ugotovili so, da so zgodovinsko visoke cene energije, visoke stopnje inflacije, pomanjkanje oskrbe, povečana stopnja dolga in naraščajoči stroški izposojanja močno vplivali na številna gospodinjstva in podjetja v EU, kar je zahtevalo hitro, ciljno usmerjeno in usklajeno ukrepanje politike na ravni EU in nacionalni ravni.

Svet se je na splošno strinjal, da gospodarske prednostne naloge, navedene v letnem pregledu trajnostne rasti, in štiri razsežnosti konkurenčne trajnostnosti, tj. okoljska trajnostnost, produktivnost, pravičnost in makroekonomska stabilnost, še naprej usmerjajo usklajevanje ekonomskih in fiskalnih politik ter politik zaposlovanja EU. Ugotovil je, da je treba zaščititi gospodarsko, fiskalno in finančno stabilnost ter odpraviti makroekonomska neravnotežja. Ukrepi politike bi morali podpirati pravično, vključujočo, odporno in trajnostno rast. Ti ukrepi bi morali prispevati tudi k pospežitvi zelenega in digitalnega prehoda ter krepitvi energetske varnosti v skladu s srednjeročnimi in dolgoročnimi podnebnimi in okoljskimi cilji EU.

⁵ Dok. 5125/23.

Svet je ugotovil, da bi morala biti v letu 2023 evropski semester ter izvajanje načrtov za okrevanje in odpornost še naprej v ospredju usklajevanja politik EU. Pozdravil je namero Komisije, da zagotovi celovit pregled gospodarskih in socialnih izzivov v vsaki državi članici, vključno s podrobnim spremljanjem nastajajočih tveganj, ter hkrati poudaril pomen nadaljnjega izvajanja postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji za njihovo odpravljanje. Vendar je Svet pozval k nadaljnji osredotočenosti evropskega semestra predvsem na ekonomske in fiskalne politike ter politike zaposlovanja, vključno s tistimi, ki so pomembne za zeleni in digitalni prehod, ter h preprečevanju podvajanja in prekrivanja različnih delovnih tokov nadzora, ob sočasnem zagotavljanju dopolnjevanja.

Svet ECOFIN je v sklepih z dne 17. januarja 2023 o **poročilu o mehanizmu opozarjanja za leto 2023**⁶ pozdravil analizo iz zadevnega poročila, s katerim se je začel dvanajsti letni krog postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji v EU in euroobmočju.

Ministri in ministrice so se seznanili z namero Komisije, da izvede poglobljene preglede za deset držav članic, ki so se v letu 2022 soočale z neravnotežji ali čezmernimi neravnotežji, in za nadaljnjih sedem držav članic s posebnim tveganjem za nastanek novih neravnotežij.

Svet je poudaril, da preprečevanje in odpravljanje makroekonomskih neravnotežij krepi sposobnost držav članic, da se odzovejo na šoke, in podpira ekonomsko konvergenco. Zmanjšanje vseh neravnotežij prinaša pozitivne učinke prelivanja v euroobmočju in EU.

⁶ Dok. 5124/23.

V osnutku priporočila Sveta o ekonomski politiki euroobmočja⁷ za leto 2023 je bilo priporočeno, naj države članice v obdobju 2023–2024 ukrepajo posamično, in sicer z izvajanjem svojih načrtov za okrevanje in odpornost, ter skupaj v okviru Euroskupine. Gospodarstva euroobmočja bi morala ohraniti visoko raven javnih naložb in spodbujati zasebne naložbe, ki so potrebne za okrepitev gospodarske in socialne odpornosti ter podpora zelenemu in digitalnemu prehodu, med drugim tudi zaradi večje energijske učinkovitosti in prehoda na obnovljive vire energije. Izvajati bi morala programe kohezijske politike ter načrte za okrevanje in odpornost, pri tem pa zagotoviti pravočasno izvedbo reform in naložb ter zagotoviti, da so posodobitve načrtov ciljno usmerjene in upoštevajo spreminjajoče se razmere v gospodarstvu ter ne zmanjšujejo splošne ravni ambicij.

V zvezi s socialnimi vidiki osnutka priporočila o ekonomski politiki euroobmočja⁸ so bile države članice pozvane, naj v skladu z nacionalnimi praksami in ob upoštevanju vloge socialnih partnerjev podpirajo razvoj plač, ki blaži izgubo kupne moči zaposlenih, zlasti delavcev z nizkimi dohodki, hkrati pa odraža srednjeročni razvoj produktivnosti in omejuje sekundarne učinke na inflacijo. Sprejeti bi bilo treba ukrepe za razvoj in po potrebi prilagoditev sistemov socialne podpore za pomoč ranljivim gospodinjstvom pri spopadanju z energetskega šokom ter zelenim in digitalnim prehodom, pri tem pa obravnavati povečano tveganje revščine. Države članice euroobmočja bi morale nadalje izboljšati aktivne politike trga dela in sprejeti ukrepe za obravnavanje pomanjkanja spretnosti in spodbujanje kakovostnih zaposlitev.

Priporočilo bo sprejeto, ko ga bo Evropski svet potrdil na zasedanju 23. in 24. marca 2023.

⁷ Dok. 5041/23.

⁸ Dok. 5278/23.

Svet EPSCO je 13. marca 2023 sprejel **skupno poročilo o zaposlovanju za leto 2023**⁹. To poročilo vsebuje letni pregled glavnih dogodkov na področju zaposlovanja in socialnih zadev v Evropski uniji ter nedavnih ukrepov politike držav članic v skladu s smernicami za politike zaposlovanja držav članic.

Svet je na isti seji odobril **sklepe o letnem pregledu trajnostne rasti za leto 2023 in skupnem poročilu o zaposlovanju**¹⁰, v katerih je države članice pozval, naj v svojih nacionalnih reformnih programih upoštevajo prednostne naloge in ugotovitve iz obeh dokumentov ter okrepijo izvajanje načel evropskega stebra socialnih pravic za doseg krovnih ciljev EU in nacionalnih ciljev za leto 2030. Svet je pozval države članice, naj izboljšajo ustreznost in vzdržnost sistemov socialne zaščite za vse, da bi okrepile gospodarsko in socialno odpornost, ob upoštevanju zmanjšanja delovno sposobnega prebivalstva, povezanega z demografskimi spremembami.

Države članice bi morale socialne partnerje, civilno družbo in druge ustrezne deležnike sistematično ter pravočasno in smiselno vključevati v vse faze cikla evropskega semestra in priprave politike, saj je to ključno za uspešno usklajevanje in izvajanje ekonomske, zaposlitvene in socialne politike.

Ministri in ministrice so Komisijo spodbudili, naj spremlja vidike zaposlovanja in spretnosti ter socialne vidike zelenega in digitalnega prehoda v okviru evropskega semestra ter pri tem upošteva pričakovano posodobitev nacionalnih energetske in podnebne načrte.

⁹ Dok. 6059/23.

¹⁰ Dok. 6681/23.

Izmenjava mnenj in orientacijska razprava

Svet ECOFIN je 6. decembra 2022 izmenjal mnenja o treh elementih jesenskega svežnja: letnem pregledu trajnostne rasti, v katerem so bile opredeljene prednostne naloge gospodarske politike in politike zaposlovanja za EU za obdobje od 12 do 18 mesecev, poročilu o mehanizmu opozarjanja, s katerim se je začel letni krog postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, ter priporočilu za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, v katerem so zbrana priporočila državam članicam euroobmočja o politikah, ki vplivajo na delovanje euroobmočja kot celote.

Zadevni dokumenti so bili odobreni na seji Sveta ECOFIN 17. januarja 2023.

Svet EPSCO je 8. decembra 2022 opravil orientacijsko razpravo o evropskem semestru, potem ko je Komisija predstavila jesenski sveženj. Ministri in ministrice so na splošno izrazili zadovoljstvo s svežnjem, saj so menili, da so njegove prednostne naloge in izzivi relevantni in tehtni. Poudarili so, da je treba najti ravnovesje med srednjeročnimi in dolgoročnimi izzivi in hkrati začasno podpreti ranljive skupine, saj so se življenjski stroški zaradi visoke inflacije in visokih stroškov energije povečali. Menili so, da sta usposabljanje in učenje, na primer izpopolnjevanje in preusposabljanje, nujna instrumenta za premostitev vrzeli med pomanjkanjem delovne sile in brezposelnostjo. Poudarili so ključni pomen vidikov politike zaposlovanja in socialne politike v evropskem semestru.

Ministri in ministrice so se pri izmenjavi mnenj na seji Sveta EPSCO 13. marca 2023 osredotočili na konkurenčnost in spretnosti. Menili so, da je konkurenčnost potrebna za doseg trajnostne gospodarske odpornosti in blaginje ter socialne varnosti. Poleg tega bo konkurenčnost z ustvarjanjem priložnosti za podjetja in posameznike olajšala zeleni in digitalni prehod. Ministri in ministrice so menili, da je prihodnja konkurenčnost evropskih gospodarstev odvisna od nabora spretnosti evropskih delavcev in delavk, saj lahko nizke ravni digitalnih veščin ovirajo rast produktivnosti in povečajo digitalni razkorak, kar ustvarja neenakosti. Spretnosti so osrednjega pomena za uresničitev cilja EU glede doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050 in izkoriščanja priložnosti digitalnega desetletja, pri čemer nihče ni zapostavljen.

Ministri in ministrice so na seji Sveta za okolje 16. marca 2023 poudarili, da je treba še naprej preučevati socialno-ekonomske koristi okoljske trajnostnosti, kljub znatnim gospodarskim, socialnim in fiskalnim izzivom, ki so posledica agresije Rusije proti Ukrajini. Obravnavali so medsektorske gospodarske dejavnike, ki lahko prispevajo k hitrejšemu prehodu na trajnostne sisteme potrošnje in proizvodnje, obravnavajo izgubo biotske raznovrstnosti in spodbujajo gospodarsko rast. V zvezi s tem so poudarili, da imajo lahko odprava vrzeli v okoljskih naložbah, spodbujanje zelenega oblikovanja proračuna ter postopna odprava fosilnih goriv in drugih škodljivih subvencij ključno vlogo pri omogočanju prehoda na trajnostne sisteme. Ministri in ministrice so poudarili tudi, da mora evropski semester ostati pregleden proces, in v zvezi s tem opozorili, da sta znanje in razpoložljivost zanesljivih podatkov pomembna dejavnika za omogočanje zelenega prehoda.

Predsedstvo je ob upoštevanju parlamentarne razsežnosti evropskega semestra skupaj z Evropskim parlamentom organiziralo parlamentarni teden evropskega semestra 2023¹¹ (27.–28. februar 2023) o ekonomskem upravljanju EU s parlamentarnega vidika in sodelovalo v skupni razpravi Evropskega parlamenta o evropskem semestru (14. marec 2023).

¹¹ [Agenda - European Parliamentary Week 2023_14.02.pdf \(europa.eu\)](#)